

Centrum audiovizuálních studií

Posudek teoretické diplomové práce – bakalářské

Autorka práce: Ester Grohová

Název práce: Ritualita jako transformace a péče

Posudek vedoucí práce

Autorka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): MgA et Mgr Darina Alster , vedoucí ateliéru Nové Média 2, AVU

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce....A.....

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu.....A.....

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu.....A.....

Logičnost struktury práce, souvislost jejich kapitol a jejich proporce.....A.....

Jazyková a stylistická úroveň práce.....A.....

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě).....A.....

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava.....A.....

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru.....A.....

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F)
.A.....

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce obsahuje odstavec shrnující obsah práce a její závěry; rozvádí detailněji hodnocení dílčích kritérií uvedených výše, zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve své oblasti výzkumu, zda jeho práce splňuje či nespĺňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zda vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typicky rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtek může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namíste položit doplňující otázku ve smyslu, kam by uchazeč pokračoval v dalším výzkumu.

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

Náš svět se navždy změnil. Vyšlapané cesty už neodpovídají. Čarodějnictví je naše důvěrné spojení se sítí života. Jsme bouře, oheň a povodeň. Nenecháme se zapřít. Čarodějnictví je útočištěm vyděděných, bezmocných, hladových a zneužívaných. Dává srdce a jazyk kamenům a stromům. Nosí drsnou kůži zvířat. Čarodějnictví je věda obyčejných lidí. Nemáte-li strach, nelze vás ovládat. Čarodějnictví je síla, ne řád. Čarodějnictví je rhizomatické, nikoli hierarchické. Čarodějnictví je síla, kterou disponujeme v extázi, sexu a zkoušce. Čarodějnictví je nespoutaná sexualita. V čarodějnictví je to žena, kdo iniciuje. Vyzýváme muže, aby se této ženě vyrovnal. Čarodějnictví je umění inverze. Čarodějnictví je krása, která je hrůzou. Čarodějnictví nezaměňuje mýty za historii, využívá je k proměně budoucnosti. Čarodějnictví čaruje pro ztracené. Čarodějnictví nezapomíná. Čarodějnická praxe je jedna z revolucí a z moci ženy. Čarodějnictví se zabývá tajemstvím. Bránou tajemství přicházíme k poznání. Poznání do nás vstupuje skrze tělo. Nejvyšší formou tohoto poznání je Láska. Vůle je konečná, vášeň nekonečně obnovitelná. Čarodějnictví je přítomno. Čarodějnictví je věštecké, nedrží jazyk za zuby. Náš čas nadešel!¹

Tvorbu Ester Grohové sleduji již několik let. Zaujal mne zejména autorčin tvůrčí a originální přístup k aktivismu. V dnešní době je aktivismus určitým způsobem v módě, ale mnohdy postrádá autenticitu či zkušenost. Grohová si ponechává výsadu hravosti umělkyně, její textová práce má charakter uměleckého výzkumu, fakta uvádí v zajímavých nečekaných souvislostech a vlastní názory nám nepředkládá jako uzavřená paradigmata, ale spíše jako rhizomatickou strukturu. Čtenářstvo si tedy na základě uvedených zdrojů může utvořit vlastní názor.

Aktivismus je patrný již v samotném pojetí jazyka textu, kdy se Ester rozhodla nepracovat s typickým generickým maskulinem, ale zvolila neutrální formu genderování, protože jak sama zmiňuje, realitu našich životů spoluutváříme pomocí jazyka, kterým o realitě hovoříme a tudíž samotný text bakalářské práce vytváří rovnější spravedlivější prostředí.

Jedná o aktivismus feministický, vycházející z předpokladu, že opakem patriarchy není matriarchát, ale je jím rovnost.

Forma aktivismu, kterou nám Ester nabízí je jemná, Grohová pracuje s imaginací a citlivostí, která chce provokovat naši imaginaci a nechat nás snít nové lepší světy.

---

¹ Výňatek z manifestu W.I.T.C.H. *Apocalyptic Witchcraft* by Peter Grey, published by Scarlet Imprint, 2019

Ritualita je zde prezentována jako určitá forma úniku, zároveň je také pradávnu metodou, jak proniknout za oponu neměnných skutečností a probudit unavenou duši světa.

Rituál jako forma hledání nové nehierarchické spirituality se dnes podobně jako performance stává prostředkem společenských změn. Ritualita je v textu bakalářské práce představena jako forma péče a transformace.

Grohová se vymezuje vůči pozdně kapitalistickému pojetí času jako nástroje neustále se zrychlující produktivity a také proti neustálému společenskému nátlaku na výkon a na genderovou normativitu. Autorka naopak vyzdvihuje liminální potenciál rituálního času či času performance, kdy v utopických imaginativních světech máme možnost nalézat vize pro novou společnost.

Ester se ostře staví proti hodnotám ve kterých vyrůstala naše generace (tedy generace rodičů) v post-komunistickém československu. Tyto hodnoty bych ve zkratce charakterizovala lidovými tvrzeními, které by měly být vymazány z paměti a to je například: „Když nemůžeš, tak přidej!“ A nebo: „Za vším hledej ženu.“ Lidově řečeno: „Makej dokud nezhebeš, budeš snadno nahrazen*á.“ Či: „Za vše vždy může nějaká žena.“

Odmýšlení těchto a jiných lidových moudr stojí člověka mnoho vnitřní práce.

Dnešní mladá generace vyrostla převážně v rozvedených nebo jinak rozpadlých rodinách, jejíž rodiče vyhořeli ve vysokých kariérních postech, či se propadli do dluhových pastí, nebo se potýkají s alkoholismem, depresemi, či jinými následky odvrácené stránky divokých devadesátých let. Pro generaci našich dětí je genderová normativita těsná a plná nespravedlnosti. Nechtějí být pouze muži či ženami, ale gender vnímají jako spektrální prostředek nalézání osobní autenticity. Ba co víc, nechtějí být pouze lidmi, cítí se být živými bytostmi na tváři Země. Vymezují se rozdělení subjekt kontra objekt, ale vlastní identitu vnímají jako fluidní součást vzájemně pečujících vrstev života. Není divu, prožívají mládí v rozpečených městech, v suchých lesích na březích prázdných koryt původních řek a dalších prostředích poznamenaných postupující klimatickou změnou.

Výše uvedená úvaha je vlastně popisem fluidních identit, kterých se Grohová dotýká v kapitole o masce a maskování.

Pozitivně hodnotím originalitu přístupu, kdy Ester pojednává o současných společenských tématech transformace a péče z hlediska hudební teorie. Vlastní vztah ke kolektivitě zde velmi originálním způsobem vychází z hudební kompozice, kde množství různých tónů a nástrojů vytváří harmonický celek zvukové krajiny.

Nepřítomnost obrazové dokumentace je záměrná, autorka již v úvodní anotaci uvádí, že vlastní teoretickou práci se snaží objasnit určitá konkrétní východiska pro práci praktickou, tedy pro živou performanci, která se odehrála 1.9. v ranních hodinách v pražské Stromovce. Obě práce, tedy teoretická a praktická dohromady tvoří nedílný celek.

Práce s literaturou a odkazy mne natolik zaujala, že se těším na další výsledky autorčina uměleckého výzkumu. Bylo mi ctí práci vést.

Otázky k rozpravě:

Ke kterým feministickým proudům se Vaše práce vztahuje?

Vnímáte využití média performance a hapeningu také v klasickém aktivismu? Rozvedte příklady, které vás osobně zaujaly.

Jakou roli při přetváření kolektivní imaginace světa hrají emoce a práce s nimi?

Hodnotím jednoznačně stupněm A

Datum: .....

Podpis: .....